NOTE 9
D CAMERA

ISSN : 2277 - 7881 : Peer Reviewed & Refereed International Journal
IJMER, Volume 9, Issue 4(4) April- 2022
Impact Factor : 7.816, IC Value : 5.16, ISI Value : 2.286

International Journal of Multidisciplinary Educational Research

(Social Sciences, Humanities, Commerce & Management, Engineering & Technology, Medicine, Sciences, Art & Development Studies, Law)

INTERNATIONAL WEBINAR

INTERNATIONAL TELUGU WOMEN DEVELOPMENT & AWARENESS

అంతర్జాతీయ తెలుగు మహిళా చైతన్య వికాసం

Executive Editor
Dr.Bashetty Latha

Editor-in-Chief
Prof. Dr. Victor Babu Koppula
M.A.,M.A., M.Phil.,PDF.,D.Litt

31. పోలేరు నాటకం - మహిళా పాత్రచిత్రణ - డా॥ [illegible] 128
32. తెలుగు సాహిత్య ప్రక్రియల్లో మహిళల పాత్ర - డా॥ [illegible] 133
33. ప్రాచీన కవయిత్రి మొల్ల రామాయణం - ప్రకృతి వర్ణన - డా. [illegible] 134
34. రాయలసీమ కథలు - స్త్రీ వైవిధ్యం - ఎం. శోభారాణి 138
35. వాల్మీకి రామాయణం - సుమిత్ర పాత్ర చిత్రణ - డా. [illegible] శ్రీలక్ష్మి 141
36. శ్రీపాద శాస్త్రి కథలలో స్త్రీ పాత్ర - [illegible] 145
37. [illegible] సాహిత్యం - స్త్రీ [illegible] - డా. ఎస్.ఆర్.ఎల్. శంకర రావు 147
38. స్త్రీవాదం - స్త్రీవాదంలో కొన్ని నవలల పరిశీలన - డా॥ [illegible] జ్యోతి 151
39. సంస్కృత సాహిత్యచరిత్రలో స్త్రీ పాత్రలు - డా. ఎం. [illegible] 156
40. ఇంద్రగంటి జానకీబాల కథలలో స్త్రీ జీవిత చిత్రణ - దారపురెడ్డి కనకమహాలక్ష్మి 159
41. [illegible] నవల - [illegible] పాత్ర వైవిధ్యం - డా॥ [illegible] 162
42. డా. పేరం ఇందిరాదేవి కథలు మహిళలు సామాజిక పరిణామాలు 167
- డా. పి. కుమారి నీరజ, వి. వెంకట స్వామి
43. గురజాడ సాహిత్యం - స్త్రీలు - నందూరి అనంతలక్ష్మి 170
44. ఆంధ్ర మహిళలు- అభ్యుదయ మూర్తులు - గవిని శివశంకర్ 173
45. తెలుగులో "నానీ" కవయిత్రులు - కె. ఉషారాణి 176
46. మినీ కవిత్వంలో స్త్రీ - కె. ఉషారాణి 182
47. అడవి నవల స్త్రీ పాత్ర చిత్రణ - డా.శ్రీను కేరావత్ 185
48. వైదికపరంపరలో నారీమణుల పాత్ర - డా. డి. ఉమామహేశ్వరి 189
49. సూర్యమూర్తి కథలు - సామాజిక స్త్రీ జీవిత చిత్రణ - డా. మారిశెట్టి సుధేష్ణ 194
50. వెలుగుబంటి కథ - స్త్రీ పాత్ర - పరిశీలన - డా॥ వి. భవాని 199
51. జ్వలిత కౌసల్య - స్త్రీవాద స్పర్శ - బొమ్మకంటి సుధామాధురి 201
52. నానీలు - స్త్రీలు - **Dr. K. Sujatha** 204
53. రథచక్రాలు నవలలోని స్త్రీ పాత్ర చిత్రీకరణ - డాక్టర్ వి. సుబ్బలక్ష్మి 208
54. తరాలు మారినా మార్చుకోలేని తలరాతతో సూరీడుగా సూరమ్మపాత్ర చిత్రణ - పి. లీలావతి 213
55. Comprehensiv Development of Women in Andhra Pradesh 217
- Dr M. NAZEERUDDIN, Mr M. JAFARULLAH BAIG
56. సాంఘిక సేవారంగంలో స్త్రీలు - డా. బూరెడ్డి నిర్మల 221
57. సబ్బాని రుక్మిణి కథలు - స్త్రీ పాత్ర చిత్రణ - ఇనమూల కల్యాణి 225
58. మహాభారతంలో శకుంతల పాత్ర - ధర్మోపదేశం - డాక్టర్ డి. నిర్మలత 228

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:4(4), April 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd April 2022
Publication Date:10th May 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India
DOI: http://ijmer.in.doi./2022/11.04.61-148

52. నానీలు - స్త్రీలు

Dr. K. Sujatha
Lecturer in Telugu
T.R.R. Govt. Degree College,
Kandukur
Cell : 94400 11770

"గడప మీద దీపం
రెండు వైపులా వెలుగే
పుట్టినింటికీ
మెట్టినింటికీ"

"వాక్యం రసాత్మకమ్ కావ్యమ్" అన్న స్ఫూర్తితో అల్పాక్షరాల్లో అనల్పార్థ రచనా దృక్పథంతో అనేక లఘు కవితా ప్రక్రియలు వచ్చాయి. ఆ విధంగా వచ్చిన ఆధునిక తెలుగు కవితా ప్రక్రియల్లో ఒకటైన "నానీ" అలతి అలతి పదాలతోనే అద్భుతమైన భావనలను, అభివ్యక్తులను సృజించింది. నాలుగు పాదాలతో 20 నుండి 25 అక్షరాల పరిమితితో సాగుతున్న ఈ లఘు కవితా ప్రక్రియ అతికొద్ది కాలంలోనే విశ్వరూపాన్ని సంతరించుకుంది. నానీలంటే చిన్నపిల్లలు, చిట్టి పద్యాలు అంటారు.

నానీల నాన్న డాక్టర్ ఎన్.గోపి. దేశీయ తెలుగు కవితా ప్రక్రియగా డా॥ ఎన్.గోపి గారి మానసపుత్రికగా 1997లో ఆవిర్భవించినా, 'నానీలు' పుస్తక రూపంలో రావడానికి ఏడాదిపైనే పట్టింది. 1998లో 365 నానీలతో డా॥ ఎన్. గోపీ గారు "నానీలు" అనే పేరుతో మొట్టమొదటి నానీల సంపుటిని వెలువరించారు. తర్వాత 2002లో మరో 365 నానీలతో మరో సంకలనం తెచ్చారు.

విశాలమైన జీవితాన్ని 20-25 అక్షరాల్లో ఎలా కుదించి చెప్పవచ్చో నానీలను చూస్తే అర్థమవుతుంది. గాఢమైన భావనలు, లోతైన ఆలోచనలు ముద్దిగా నాలుగు పంక్తుల్లో నానీల్లో ఒదిగిపోతాయి. నానీల్లో కొన్ని చమక్కు మనిపిస్తాయి. మరికొన్ని చురుక్కుమనిపిస్తాయి. కొన్ని అయ్యో అనిపిస్తాయి. ఇంకొన్ని ఆహా అనిపిస్తాయి. నానీల్లో ఆవేదనలుంటాయి, ఆలోచనలుంటాయి, ఆవేశాలుంటాయి, ఆక్రోశాలుంటాయి, మనసును కరిగిస్తాయి, కదిలిస్తాయి. డా॥ ఎన్.గోపి గారి బాటలో అనేకమంది కవులు అనేక నానీ కవితా సంపుటాలను వెలువరించారు. సోమేపల్లి వెంకట సుబ్బయ్య, రసరాజు, ఎస్.ఆర్. భల్లం, డా॥ ఎస్. రఘు, డా॥ తలతోటి పృథ్వీరాజ్, డా॥ చిల్లర భవానీ దేవి, యశశ్రీ రంగనాయకి, శారద అశోకవర్ధన్, అనిసెట్టి రజిత, పి. విజయశ్రీ మొ॥గు వారెందరో నానీ కవితా సంపుటాలు రచించి ప్రచురించారు. గూడు వదిలిన గువ్వలు, కొలకలూరి చినుకులు, ముస్లీంలు, నలుదిక్కుల నానీలు, నానీల చినుకులు, బాపట్ల నానీలు, సీమ నానీలు, నల్లగొండ నానీలు, హైదరాబాదు నానీలు, తెలంగాణా నానీలు, బంజారా నానీలు, ముంబయి ముత్యాలు, దక్షిణాఫ్రికా నానీలు ఇలా సుమారు వందకు పైగా నానీల కవితా సంపుటాలు ప్రచురింపబడ్డాయి.

నానీ కవితా ప్రక్రియ స్పృశించని అంశం లేదు. నానీలందు స్త్రీలు - స్త్రీలకు సంబంధించిన అంశాలు ఏ విధంగా స్పృశించబడ్డాయో చూద్దాం. ఆడపిల్లల పుట్టుకను నిరోధించడం, వాళ్ళు పుట్టకముందే లేదా పుట్టాక చంపేయడం, ప్రాణం పోయాల్సిన డాక్టర్లు తమ వృత్తికి విరుద్ధంగా పనిచేయడం మొ॥లగు అంశాల గురించి అనేక నానీలు వచ్చాయి.

దేశంలో/ ఆడపిల్లలే తప్పిపోతున్నారు
డాక్టర్లూ / మీ బాధ్యతకు జోహార్లు - అంటారు డా॥ సి. భవానీదేవి (భవానీ నానీలు)

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:4(6), April: 2022
Online Copy of Article Publication Available
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received:
Publication Date:
Publisher: Sucharitha Publication, India
DOI: http://ijmer.in.doi./2022/11.04.61-148

చాలా కుటుంబాల్లోని ఆడపిల్లలకు పెద్ద చదువులు ఇంకా కలగానే మిగిలాయి అని చదువుని పింగాణి కలతో పోలుస్తూ కలలాగా చదువుకోవాలనే ఆశ కూడా ముక్కలయిపోతుందని, అంతంతమాత్రం చదువులతోనే అత్తవారింటికి పంపిస్తారనే విషయాన్ని గూర్చి చెప్తూ

పెద్ద చదువు
పింగాణి కల
వంటింటి తాలింపు
వీధిన పడ - అంటారు యశశ్రీ రంగనాయకి

పెళ్ళి అనే అంశంపై అనేకానేక నానీలు రచింపబడ్డాయి.

గెలిస్తే బతుకుతుంది
ఓడితే చస్తుంది
పెళ్ళనే యుద్ధంలో
ఆడపిల్ల - అని అంటారు అనిసెట్టి రజిత. పెళ్ళి అనేది చావో బతుకో తెలియని లాటరీ అంటారామె.

చాలా మంది స్త్రీల పాలిట మంగళసూత్రమే ఉరితాడు అవుతుందనే విషయాన్ని చెప్తూ

మాంగల్యం
మంత్రించిన తాడు
దానితోనే గదా
ఉచ్చు బిగిస్తారు - అంటారు డా॥ విజయశ్రీ (ప్రాణం-ప్రభావం)

ఆడపిల్లలు అత్తింట్లో తోటి మనిషిగా కూడా గుర్తింపని పరిస్థితుల్లో బందీలుగా మారిపోతారనే విషయాన్ని చెప్తూ

జన్మ ఖైదుకు / అర్థం తెలుసా
పెళ్ళి చేసుకో / అదే తెలుస్తుంది - అంటారు నాంపల్లి సుజాత (నెమలీకలు)

పెళ్ళి స్త్రీలను పుట్టింటికి ఎంత దూరం చేస్తుందో చెప్తూ

వివాహమా! / ఎంతపని చేశావు
నన్ను పుట్టింటికి / అతిథిని చేశావు - అంటారు డా॥సి. భవానీ దేవి.
ఇంట్లో / ఇంటి చుట్టూ నీళ్ళే
వానా వరదా కాదు / కొత్త కోడలి కన్నీళ్ళు - అని ఆడపిల్ల అత్తింట్లో పడే అనంత దుఃఖాన్ని గూర్చి వర్ణించారు అనిసెట్టి రజిత

దీపంతో / పోల్చనక్కరలేదు
కిరోసిన్‌కి / అర్పించకుంటే చాలు - అంటూ వరకట్న దాహానికి ఆడపిల్లలను బలి చేయవద్దని చక్కటి నానీ ద్వారా చురకంటించారు డా॥ ఎన్. గోపి

నాకు ప్రేమ / కొంచమైనా చాలు
కానీ / స్థిరంగా మాత్రం ఉండాలి

అంటూ ఎస్. అరుణ స్త్రీ కోరుకొనేది నిలిచి వెలిగే స్థిరమైన ప్రేమను అని నొక్కి వక్కాణించారు.

https://ijmer.in.doi./2022/11.04.61-148
INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:4(4), April 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd April 2022
Publication Date:10th May 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

ఉత్తి చేతుల్తో / పోయాడన్నారేంటీ
భార్య పసుపు కుంకాల్ని / తీసుకెళ్ళాడుగా — బి. గీతిక (నానీల చినుకులు)
అతను / ఇంటికీ భర్తేనా
వాకిలీ బోసిపోయింది / ఆమె నుదుటి లాగా

అంటూ బి. గీతిక భర్త చనిపోతే స్త్రీల జీవితాల్లో మిగిలే శూన్యాన్ని వర్ణిస్తారు. చిన్నప్పటి నుండి స్త్రీలు ధరించే బొట్టును భర్తకు ప్రతీకగా భావించడం పట్ల వ్యతిరేకత వ్యక్తం చేస్తూ

పుట్టుక నుండే వుండే / నుదుట సూర్యుడు
మధ్యలో అస్తమిస్తే / ఎలా ? — అంటారు నాంపల్లి సుజాత

స్త్రీల చాకిరీకి గుర్తింపు ఉండదు. విలువ ఉండదు. లెక్కల్లోకి రాని స్త్రీల శ్రమను గూర్చి చెప్తూ

లెక్కకు రాదెందుకు / ఆడదాని రెక్కల కష్టం
ఎక్కడైనా / పక్కనేనుదే — అంటారు నాంపల్లి సుజాత.
కాలు మీద కాలేసుకుని / కాలాన్ని చప్పరిస్తున్నాడు
చాకిరీనై / చిక్కాగా — యశశ్రీ రంగనాయకి

ఆడవాళ్ళ రక్షణ దిశగా చట్టాలెన్ని వచ్చినా అవి అమలు జరిగే తీరును గూర్చి

చట్టాలెన్నో / న్యాయం
నేతి బీరకాయలో / నేయ్యే చెల్లీ — అని అంటారు ఝాన్సీ అక్షర బిందువులు అనే సంపుటిలో.

అమ్మ మీద పుంఖానుపుంఖాలుగా నానీలు రచింపబడ్డాయి. అమ్మ ప్రేమను నిర్వచిస్తూ

ప్రేమకు
అర్థం వెతుకుతున్నావా
చూడాల్సింది నిఘంటువు కాదు
అమ్మ ముఖం — అంటారు ప్రతాప్ కుమార్
అమ్మ ప్రేమను
వర్ణించాలని తపన
ఏ పద్యంలోనూ
అది పట్టలేదు — అంటారు మరొక నానీ కవి
పసితనంలో / అమ్మ ఎప్పుడూ నాదే
పెద్దయ్యాక మాత్రం / వాడిది

— అంటూ అమ్మను గురించి హృదయాలను కదిలించే నానీ రచించారు డా॥ సి. భవానీ దేవి

తల్లినైనప్పుడల్లా / పునర్జన్మించా
వాళ్ళేదిగాక / చాలామార్లు మరణించా

— అంటూ పిల్లలు తల్లి మనసుకి చేసే గాయాలను గూర్చి వర్ణించారు జయప్రద. (ఆలకించే అక్షరం)

చీపురు కూడా / అమ్మ లాంటిదే
అవసరం తీరగానే / వాటి స్థానం మూలకే — విజయశ్రీ (పూలగుత్తులు)

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL R[illegible]
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI V[illegible]
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:4(1), [illegible]
Online Copy of Article Publication Available [illegible]
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication[illegible]
Scopus Review ID: A2B96D14[illegible]
Article Received: 2nd [illegible]
Publication Date: [illegible]
Publisher: Sucharitha Publication, [illegible]
Cover Page
: http://ijmer.in.doi./2022/11.04.61-148

అమ్మ సేవకు / ఎల్లలే లేవుగా
సేవకురాలై సర్వం / చేస్తుంది బాధ్యతగా

ఇలా ఎంతో మంది నానీ కవులు అమ్మను గూర్చి, అమ్మ ప్రేమను గూర్చి వర్ణించారు. బిడ్డలను లాలించి, కొలపారి ప్రేమించిన అమ్మను ఆ బిడ్డలు బరువుగా భావించడాన్ని నిరసిస్తూ

చిన్నప్పుడు / అన్నం తినకుండా ఏడిపించాడు
పెద్దై / అన్నం పెట్టకుండా ఏడిపిస్తున్నాడు — అంటారు తులసి

మృత్యువంటే
భయం లేదు నాకు
జీవితమే
నిర్జీవిని చేసింది — అంటూ నిరాశ నిండిన జీవితంలో చైతన్యం, ఉత్సాహం లేకపోవడాన్ని గూర్చి ఆవేదనతో చెప్పారు షెహనాజ్ ఫాతిమ.

ఆడవాళ్ళపై జరిగే అమానవీయ అత్యాచారాలకు వాళ్ళ వస్త్రధారణే కారణమనే విషయంపై స్పందిస్తూ

వేసుకునే బట్టల్లో
వెతుకుతున్నారే కానీ
చూసే చూపుల్లోనూ
లోపం ఉందని తెలుసుకోరేం ? — అంటారొక నానీ కవి

స్నేహాల్లోనూ కన్పించే వివక్షను గూర్చి తెలియజేస్తూ

నువ్వు మాట్లాడేది
స్నేహం గురించే
నీ స్పర్శ మాత్రం
జెండర్‌ను గుర్తు చేస్తుంది — అంటారు డా॥ సి. భవాని దేవి

గతంలోలాగా నేటి స్త్రీలు వివక్షను అణచివేతను సహించరని చెప్తూ

అగ్గిపుల్లా .... స్త్రీ
వెలుగునిచ్చేవే
కాలరాయాలని చూస్తే
భగ్గుమంటాయి — అంటారు జి. రంగబాబు

ఇలా చదువరులకు బిరా అనిపించేలా ఆకాశంమతా విశాలమైన ఆలోచనలను ఈ చిన్ని నానీలలో ఇమిడ్చిన కవు[illegible] అభినందనలు.

ఆధారగ్రంథాలు :

1. తెలుగు సాహిత్య విమర్శ సిద్ధాంతాలు - ప్రొ॥ వెలమల సిమ్మన్న
2. నవ్య కవితా రూపం నానీలు - చలపాక ప్రకాష్